

Stand der Maan.

—*—

6 September.	VOLLE MAAN.	
14	»	LAATSTE KWARTIER.
22	»	NIEUWE MAAN.
29	»	EERSTE KWARTIER.

Watergetijen.

—*—

	Hoog Water.		Laag Water.	
12 ZATURDAG.	's mor. 10-30		's av.	4-30
13 ZONDAG.	»	11-15	»	5-15
14 MAANDAG.	»	12-00	»	6-00
15 DINGSDAG.	»	12-45	»	6-45

SURINAAMSCHE COURANT.

No. 73. Zaturdag den 12den September. Ao. 1835.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

—*—

BURGERLIJKE STAND.

PARAMARIBO, den 10 September 1835.

Heden zijn in *ondertrouw* opgenomen: LOUIS PHILIP VAN AMSON *jongman*, van de Gereformeerde Godsdienst, met JOHANNA THERESIA WILHELMINA EICHEL *jonge dochter*, van de Luthersche Godsdienst, beiden alhier geboren en woonachtig. — En

JACOB SAMUEL JESSURUN *jongman*, met ESTHER HENRIQUES *jonge dochter*, beiden alhier geboren, van de Portugeesche Israëlitische Godsdienst en alhier woonachtig.

In kennisse van mij,

De Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,

A. P. TIRION.

Gouvernements Secretarij.

POSTKANTOOR.

Tot narigt van het Publiek dient, dat Z. M. Brik van Oorlog *MERCUUR*, gekommandeerd door den Kapt. Luit. ter Zee B. MOLENAAR, op Dingsdag den 15den dezer, de reis naar 't Eiland *Curaçao* zal aannemen, en dat het Brievenpakket voor dien Bodem bestemd zal worden gesloten, op Maandag den 14den daar te voren, des namiddags ten *een* ure.

Paramaribo, den 11 September 1835.

De Tweede Kommies ter Gouvernements Secretarij, belast met de waarneming der Posterij,

L. P. TIRION.

Advertentien.

Het COLLEGIUM MEDICUM, Mejufvrouw *CHARLOTTE STIERLING*, na afgelegd Examen als *Vroedvrouw* in deze Kolonie geadmitteerd hebbende, zoo wordt hiervan de daarbij belanghebbenden kennis gegeven.

Paramaribo, den 9 September 1835.

De Scriba van het Collegium Medicum,

H. H. DIEPERINK.

TRANSPORTEN.

Den 3den September 1835. EMANUEL LIONARONS, aan THOMAS DUNCAN ACTON, van het Huis en Erf, aan de *Graven- of Soldatenstraat*, bekend onder Lr. D. No. 69.

Den 5den. JOHANNA JACOBA MARIA WIJNBERGEN, gehuwd met J. N. DE VRIES ERHARDT, aan SALOMON MEIJER BROMET, WOLFF BENJAMINS en THOMAS GREEN, associes der Firma van BROMET BENJAMINS & Co., van de helft in het Erf en daarop staande Gebouwen, gelegen aan de *Saramaccastraat*, L. D. No. 559.

Idem. DAVID NASSIJ, aan F. R. BENESCIA, van het Erf en daarop staande Gebouwen, aan de Voorstad *Zeelandia*, bekend onder L. A. No. 63.

Den 7den. DAVID JESSURUN LOBO en DANIEL JESSURUN LOBO Jr., als universele Erfgenamen van hunne Moeder RACHEL LOBO, geboren DE PINA, aan C. KERSTEN & Co., van het Huis en Erf, aan de *Steenbakkerijstraat*, Lr. D. No. 308.

Den 8sten. M. A. KRIJSER, Vendumeester, aan J. NOORDBERGH, van de Plantaadje *Onverwacht*, gelegen in *Paramarica Kreek*, in het opvaren tusschen de Plantaadje *de Gekroonde Paauw* en de verlatene Grond *Nieuw Onverwacht* in *Tapoeripa*, tusschen de Plantaadjen *Standvastigheid* en het Land van den Heer CLEMENS.

HIJPOTHEKEN.

Den 7den September 1835. ISAAC DEL PRADO c. s. qq. Boedel DAVID DEL PRADO, 1ste Hijpotheek, ten behoeve H. GOUDMAN, te vestigen op de Plantaadje *Welgemoed* en de Houtgrond *Onverwacht*, cum annexis, de eerste gelegen aan de *Hoerhelena Kreek*, en de tweede gelegen in *Para*.

Idem. VOLLBERT, VAN HALM Jz. qq. J. BRUIJN Wz. en C. M. VAN DER TUUK, ten behoeve H. C. T. CRONE, te *Amsterdam*, te vestigen op ⅕ aandeel in de Plantaadje *Vredenburg*, cum annexis.

Paramaribo, den 8 September 1835.

(36533) W E N T H O L T.

De KURATOR en WEESMEESTER der *Nieuwe Wees-, Kurateels en Onbeheerde Boedels Kamer* dezer Kolonie, zal op Vrijdag den 18den dezer, des namiddags ten *vier* uren, ten Sterfhuize en voor Rekening den Boedel *ALBERTUS HUSHUS* en voor-overledene Echtgenoote *J. C. F. C. M. SIBOLT*, door den Vendumeester *S. F. FLU*, doen voortgaan met de publieke verkoop van: *MEUBELAIRE GOEDEREN, MANS en VROUWEN KLEEDEREN, WINKELWAREN enz., enz.*

Paramaribo, den 12 September 1835.

C. A. FISCO
1e Commies.

(36869)

Wordt bij publieke Inschrijving aan de meest biedende, (mits goedgekeurd wordende) te *Koop* aangeboden, van Plantaadje *Mijn Vermaak*:

p. m. 7000 ℔ heele witte bast		KOFFIJ.
» » 2300 » zwarte »		
» » 1100 » gebroken		
» » 360 » gruis		

waarvan de inschrijvings-billetten ter Griffie van het Geregtshof alhier (alwaar de monsters zijn te bezigtigen) zullen worden aangenomen, tot Donderdag den 17den dezer, des namiddags ten *een* ure, en den 18den daaraanvolgende ten overstaan van Heeren Gecommitteerde Raden uit het Geregtshof zullen worden geopend.

De Kooper zal *f* 1 voor iedere ledige Baal vergoeden.

Paramaribo, den 11 September 1835.

H. KAMERLING c. s. Schavester.

(1907)

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 10den dezer, het Schip *Maria Anna*, Kapt. E. P. Brons, van Amsterdam; hebbende 51 dagen reis.

UITGEKLAARD.

Den 7den, het Schip *Harmonie*, Kapt. D. Spreeuw, naar Amsterdam; lading: 398 vaten Suiker en 24 vaten Geoffroij.

Den 9den, de Nd. Am. Brik *Jane*, Kapt. Joseph Foster, naar Boston; lading: 275 vaten Malassie.

Heronimus van Beverningk.

Op den 30 October 1690 overleed de beroemde Staatsman Hieronimus van Beverningk. Ofschoon zijn leven en bedrijf door vaderlandsche en vreemde schrijvers is opgeteekend en met hoogen lof vermeld, zal het den lezer zeker niet ongevallig zijn thans kortelijk herinnerd te worden aan eenen man, die aan het vaderland in zeer moeijelijke tijden zulke gewigtige diensten bewees, die door beiden, Willem III en J. de Witt, evenzeer hooggeacht werd, dien naijverige vreemdelingen getuigen geboren te zijn om op aarde vrede te maken, dien d'Eotrades onder de vier eerlijkste en onopkoopbare Nederlanders telde, en dien Temple den bekwaamsten afgezant noemde, dien hij ooit ontmoet had.

Geboren te Gouda, den 25 April 1614, alwaar zijn grootvader, van Pruisischen adel, en naar deze landen met den Graaf van Hohenlo overgekomen zijnde, woonde, werd hij, nadat hij zich met een aanzienlijk geslacht dier stad vermaagschapt had, in 1645 aldaar vroedschap en spoedig gedeputeerde ter vergadering der provincie Holland, in vele zaken wegens deze provincie gebruikt, en door haar in 1651 afgevaardigd tot die *groote vergadering*, waarop de gewigtigste belangen van alle gewesten moesten behandeld, en het algemeen bestuur op eenen vasten voet gebragt worden. In 1653 wegens de stad Gouda als ordinair Gedeputeerde in de algemeene Staten zitting gekregen hebbende, werd hij door Holland met Nieuwpoort, zoo als van de Perre door Zeeland en Jongestal door Friesland naar Engeland, toen eene Republiek onder het bestuur van Cromwell, tot het eindigen van den ons aangedanen onregtvaardigen oorlog, gezonden. Aan zijne groote bekwaamheden, aan zijne manmoedige taal, en aan zijn gedrag, dat ook den vijand eerbied inboezemde, is het vooral toe te schrijven, dat de aanvankelijk gedane harde eischen gematigder werden, en dat men den ongerijmden voorslag der ineensmelting der twee Gemeenebesten liet varen. Eene voorwaarde echter, de uitsluiting van den jongen Prins van Oranje van de waardigheden door zijne voorouders hier te lande bekleed, kon hij niet keeren, daar Cromwell, nu als *Protector* het oppergebied hebbende, de verheffing van den aanverwant des ...

... ... als

eene mogelijke aanleiding tot de herstelling van zijnen zoon in de Koninklijke waardigheid vreesde. Het was deze voorwaarde, die aan Beverningk persoonlijk leed en vijanden berokkende, daar de algemeene Staten dezelve niet goedkeurden, maar alleen de Provincie van Holland, en hij als afgevaardigde dier provincie de beruchte *acte van seclusie* teekende, waarbij de Staten dier Provincie verklaarden, dat zij den Prins van Oranje, of iemand van deszelfs nakomelingen, nimmer zouden verkiezen tot Stadhouder of Admiraal hunner Provincie, noch zoo veel de stem hunner Provincie aanging, gedoogen, dat hij werd aangesteld tot Kapitein Generaal over de krijgsmagt der Generaliteit. Dit werd hem zeer euvel opgenomen, en hij bleef verdagt van met de Witt en anderen deze uitsluiting bewerkstelligt te hebben, hoewel hij onder eede in de vergadering van Holland verklaarde, dat, nog hij, noch iemand anders, met zijn weten op eenigerhande wijze, den Protector in den mond gegeven had, dat hij de uitsluiting van den Prins van Oranje, als eene voorwaarde van den vrede, begeeren moest. Zoo sterk was de wrevel tegen hem geklommen, dat hij, gedurende zijn verblijf in Engeland, door de Algemeene Staten tot Thesaurier-Generaal benoemd, zijne aanstelling niet kon verkrijgen, en niet dan 1657 dien post kon aanvaarden. Deze gewigtige bediening nam hij met allen ijver en tot aller tevredenheid waar tot in 1665, wanneer de moeijelijkheden en de veelvuldige commissien aan dat ambt verbonden, hem naar meerdere rust deden verlangen en zijn ontslag nemen. Dit ontslag kon hij eerst na herhaalde aanvragen verkrijgen, daar men zeer veel prijs op zijne dienst stelde, hetgeen de Raad van State bij zijn afscheid door het vereeren van eenen schoonen geëmailleerd gouden kop toonde. Beverningk onttrok zich echter niet aan de belangen des vaderlands, en toen men met den Keurvorst van Brandenburg een nader verbond sluiten wilde, en daarna met den Bisschop van Munster vrede maken, was het Beverningk, die daartoe te Cleve onderhandelde, en de zaak gelukkig tot het gewenschte einde bragt. Gewigtiger was de onderhandeling over den vrede met Karel II, Koning van Groot-Brittanje, die te Breda plaats had, en die ook door het beleid van Beverningk aldaar op den 31 Julij 1667 gesloten werd. Hoewel hij na zoo vele werkzaamheden en bezendingen nu geheel naar rust verlangde, en besloten had, geene verdere benoemingen aan te nemen, ontrok hij zich niet bij den nood des vaderlands, toen Frankrijk in 1670 met Engeland tot onzen ondergang wilden zamenspannen en Spanje met beloften en bedreigingen tegen ons ophitsten; in het harde winter-saisoen en geheel ongesteld ging hij als Afgezant naar Madrid, en wist aldaar door zijne wijsheid en welsprekendheid het spaansche hof tot onze belangen over te halen.

In het hagchelijke jaar van 1672, toen Lodewijk XIV den onregtvaardigsten inval in deze landen deed, weigerde hij zijne dienst aan het veege Vaderland niet, en op verzoek der Staten en van den Prins van Oranje nu tot de waardigheden zijner voorvaderen verheven, nam hij de moeijelijke en gevaarlijke commissie van Gedeputeerde te velde aan. Die vorst erkende in hem de grootste hoedanigheden, en weet hem het teekenen van de acte van Seclusie niet; ja Beverningk heeft zelfs aangeteekend, in een eigenhandig kort dagboek van zijne verrigtingen, dat zijne Hoogheid bij den aanvang van zijn Stadhouderlijk bestuur bij gelegenheid van eenen plegtigen maaltijd, aan de Staten van Holland gegeven, gezegd had: *dat indien men zijn hart opsneed, men het half Oranje en half Beverningk zoude vinden.*

In het volgende jaar sloeg men wederom het oog op hem, toen men eene bekwamen onderhandelaar tot den zoo zeer gewenschten vrede noodig had, en bij de onderhandelingen tot dat einde te Keulen, vertegenwoordigde hij dezen staat als buitengewoon Gezant; en zeker was het aan hem niet te wijten, dat het groote deel nog onbereikt bleef. Maar de grootste, en met een gelukkig gevolg bekroonde dienst bewees hij aan zijn vaderland bij de tweejarige allermoeijelijkste vrede-onderhandelingen te Nymegen, en voorzeker was hij de ziel van dat werk, die den Gezanten van Frankrijk en Engeland ontzag inboezemde en tot het verlangde einde wist te leiden. De trotsche en onhandelbare Lodewijk XIV, tot wien hij tot verkrijging van eene wapenstilstand, in het leger bij Westeren gezonden werd, verklaarde zijne groote tevredenheid over het gedrag en den persoon van Beverningk. Met waardigheid en republikeinsche fierheid wees hij het aangeboden geschenk van dezen Koning van de hand, hoewel hij dengeen, die het hem uit s'Konings naam aanbood, alsof hij het genoten had, beloonde. Groote aanbiedingen van Frankrijk en Spanje wees hij altoos met verontwaardiging af, maar geschenken van vrienden, die hunne groote verpligtingen aan hem wilde betuigen, nam hij met gevoelig welgevallen aan. Zoo ontving hij het reeds vermelde geschenk van den raad van Staten; de medailles, hem, om gewigtige diensten, door de steden Amsterdam, Leyden en Gouda aangeboden, het groot zilveren servies van tien duizend gulden waarde door de Staten van Holland aan hem vereerd, en de uitmuntend schoon gedreven en gedrilde robijn glasen, die de Keurvorst van Brandenburg uit groote toegenegenheid hem toonde. Door Willem III werd hem een dergelijk glas met het wapen geschonken, hetwelk met eenige papieren van den grooten man nu nog bewaard wordt door [illegible] komelingen, den Majoor en Ridder Noortbergh van Brandwijk te Zeist. Na het gewigtige werk van zijne staatsarbeiten, hoewel hij nog gedurig door de Regenten des lands over belangrijke staatszaken geraadpleegd werd. Hij leefde op zijne hofstede Oud-Teilingen in eene waardige rust, zich met de letteren bezig houdende, waartoe zijne betrekking tot de hoogeschool van Leyden, waarvan hij al in 1673 Curator was geworden, hem eene aangename gelegenheid gaf; en zoo stierf hij op den 30 October 1690, als een verzadigde gast voor dit en met een helder uitzigt op het toekomende leven.

De Peper.

De Peper is de zaadvormige vrucht van eenen klimmenden heester, (*Piper Nigrum L.*), welke Oost-Indië, en inzonderheid Java, Sumatra en Malabar, tot vaderland heeft. Hij bestaat uit dunne stammetjes, vol leden of oogen, waaruit weder wortelen schieten, zoodat deze heester zich al verder en verder verspreidt en zonder ondersteuning over den grond zou kruipen. In onze Nederlandsche koloniën, waar men veel moeite tot derzelver verbouwing aanwendt, houdt men de struiken door staken overeind. Zij worden door middel van afleggers, in rijen, op groote velden geplant, wanneer 2 struiken eenen gemeenschappelijken staak verkrijgen, en, 12 tot 14 voet opgeschoten zijnde, 3 voet boven den grond worden afgesneden. In het 3de jaar beginnen zij te dragen: de op den witten bloesem volgende beziën vormen trosten, 8 duim lang, die, rijp zijnde, eene roode kleur hebben; doch daar niet alle te gelijk rijp worden, maar roode en groene aan denzelfden heester zitten, waarvan de rijpe schielijk afvallen, zoo worden de rijpe en onrijpe, bij het plukken, ieder afzonderlijk gehouden. De onrijpe worden in de zon gedroogd, waardoor zij zwart en hobbelig worden, en dit is de gewone zwarte Peper. De rijpe beziën, zoowel afgeplukte als afgevallene, worden in zeewater geweekt, dan door wasschen en wrijven met de handen van hare huid beroofd, en ten laatste almede gedroogd, wanneer deze beziën de witte Peper opleveren, die minder scherp dan de zwarte, aangenamer en sterker, zachter en specerijachtiger van smaak is. Men verkrijgt van eenen goeden struik jaarlijks eenige ponden beziën, en de geheele inzameling wordt op 19 millioen geschat.

De Peper is van de muskaatnooten en kruidnagelen daarin onderscheiden, dat zij weinig vlugge olie bevat, en het specerijachtig beginsel dus niet daarin, gelijk bij anderen, maar in hare gom-harsachtige deelen te zoeken is. Oersted meende in de Peper eene loogzoutig zelfstandigheid (*alcaloïde*) gevonden te hebben; hij noemde dezelve *Perperine*, in de vooronderstelling, dat zij het specerijachtig beginsel der Peper geheel in zich bevatte. Latere proefnemingen van Pelletier en Poutet hebben die echter niet bevestigd; volgens hunne onderzoekingen, bevat de Peper wel eene bijzondere kristalliseerbare zelfstandigheid, waaraan zij den naam van *Peperine* gegeven hebben; maar dezelve bezit geenen den minsten smaak, en heeft geene loogzoutige eigenschappen.

Men moet haar nogthans met veel omzigtigheid gebruiken; want het kleinste Peperkorreltje behoudt zijne heete specerijachtige eigenschappen, die aan hetzelve bijna niet te ontnemen zijn, zoo als door de ondervinding geleerd wordt. Van Swieten zag, na het gebruik van eene zekere hoeveelheid fijne Peper, eene brandende koorts ontstaan. Het is waar, dat de geheele witte Peper zachter schijnt te werken, en hierom door Unzer tegen eene kwade spijsvertering dringend wordt aanbevolen; maar van hij te naauwernood een student gered heeft, die 12 witte Peperkorrels met een weinig witten brandewijn had ingenomen, en daarbij ijlhoofdigheid, met eene versnelde aandrift van bloed, welke voor eene ontsteking of vaatbreuk deed vreezen, had waargenomen. Zij derhalve, die zeer aandoenlijk van gestel zijn, eene warme geaardheid hebben, voor bloedvloeijingen vatbaar zijn, en aan verstoppingen in den onderbuik lijden, moeten zich van Peper onthouden. Ondertusschen is de werkende kracht van geheele Peper, als op de Kina volgende, sedert lang bij de behandeling van koortsen bekend. Dr. L. Franck diende in gevallen, waarin de kina ontoereikende bevonden werd, zes tot tien greinen (*volumen*) daags aan Peper in pillen toe. Van zeventig zieken, op die manier behandeld, genas, het meerendeel, na den tweeden of derden aanval der koorts, en slechts bij vier beantwoordde het middel niet aan de verwachting. Bij de behandeling der koortsen met Peper, geeft men als iets zeldzaams op, dat de zieke, door haar genezen, niet zoo spoedig terug keert, als door andere koortsverdrijvende middelen, vooral door de kina, die echter onder dezelve voor het meest vermogende gerekend wordt.

De Spaansche, meer eigenlijk Braziliaansche Peper, is eene vrucht van een geheel ander geslacht van plant: de peulen en de daarin vervatte zaden zijn van eenen kleinen heester, (*Solanum Pseudo Capsicum L.*), die onder den heeten aardgordel zijn vaderland vindt, doch thans in het zuidelijk Europa veel wordt aangekweekt. De peul is vliezig, glad, effen, blinkend, donkerrood of van eene saffraankleur. De zaden zijn platgedrukt niervormig en roodachtig geel, en de Peper, welke zij opleveren, bevat vel verhittende en scherpe bestanddeelen.

Ter Drukkerij van Gezusters SERRE.